

UDRUŽENJE SUDSKIH VJEŠTAKA CRNE GORE
ASSOCIATION OF FORENSIC EXPERTS OF
MONTENEGRO

Podgorica, ulica Moše Pijade br. 64. tel.; +38267284683; +38269018980
+38269060125 fax +382817190; e-mail usvcg@cg.yu
ž.r. 530-1414-39
www.usvcg.me
PIB: 02321157

Uvažene dame i gospodo,

Danas ću vam, u ime Udruženja sudskih vještaka, u čije ime vas i pozdravljam ukratko reći o ulozi sudskih vještaka u radu pravosuđa s posebnim osvrtom na ulogu Udruženja sudskih vještaka Crne Gore.

Ovu materiju, po mojoj ocejni, karakterišu nekoliko pitanja o kojima ću, o svakom pojedinačno, reći osnovne činjenice, to su:

- ✓ Mjesto i zadatak sudskog vještaka u radu pravosudnih organa,
- ✓ Mjesto i uloga Udruženja sudskih vještaka Crne Gore,
- ✓ O radu Udruženja,
- ✓ O Zakonu o Sudskim vještacima Crne Gore,
- ✓ Planovi rada Udruženja

Sudski vještak je po definiciji lice koje ispunjava moralne i stručne uslove za vještaka, a pod stručnim uslovima se podrazumijeva određeni nivo obrazovanja (u principu visoka stručna sprema), da ima praktično radno iskustvo i vještine za oblast u kojoj vještavi u trajanju od najmanje 5 godina, da bude stručnjak, dokazan u praksi (da sem teorijskog obrazovanja, mora imati višegodišnje praktično iskustvo, na mjestima koja su vještaku obezbijedila znanja i vještine potrebne da samostalno može razumjeti i analizirati procese i pojave, da ih može pojedinačno identifikovati i uočiti odstupanja, da ih može stručno objasniti i analizirati i o tome uraditi kvalitetan nalaz i mišljenje), što uvijek nije u sagalsnosti sa opštim zahtjevom u vezi iskustva u struci, jer se za ove poslove traže konkretna specifična i specijalistička znanja i iskustva.

Vještak je saradnik suda i sudija sa zadatkom da svojim stručnim nalazom i mišljenjem iz neke oblasti za koju je stručan (mašinstvo, finansije, medicina, građevinarstvo) i svih drugih oblasti, za koje se ukaže potreba za stručnim nalazom i mišljenjem, pomogne sudu da se utvrdi istina, odnosno da utvrdi određenu konkretnost činjenica nakon kojih se otvra ili zaključuje rasprava.

Vještaci po našem Zakonu o sudskim vještacima mogu biti sem fizičkih lica i pravna lica koja ispunjavaju uslove predviđene pomenutim zakonom.

Od kvaliteta i sveobuhvatnosti nalaza i mišljenja sudskog vještaka zavisi tok i ishod sudskog ili vansudskog postupka.

U procesu utvrđivanja materijalne istine, sud se sve više oslanja na nalaze i mišljenja vještaka koji su stručnjaci iz oblasti na koje se sporovi odnose, pa imenovanje i rad sudskih vještaka zahtijeva sve veću odgovornost.

Nije poznato od kada je sud ili drugi organi društvene zajednice od ranih faza razvoja društva, u kojima je bilo presuđivanja, koristio stručna znanja za utvrđivanje istine, odnosno od kada su, po sadašnjoj definiciji, sudski vještaci, pomagali tim sudovima.

Zakonom o sudskim vještacima iz 2004. godine definisana su pitanja od uticaja za rad sudskih vještaka kao što su:

- Uslovi za vršenje vještačenja,
- Postupak postavljenja i razrješenja vještaka,
- Dužnosti vještaka,
- Prava vještaka među kojima posebno ističem pravo i obavezu na stručno usavršavanje i
- ostala pitanja.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestale su da važe odredbe sudskog poslovnika koje su se odnosile na ovu oblast kao i Uredbe o naknadi troškova u sudskim postupcima.

Dakle, sudski vještaci počinju sa radom po Zakonu o sudskim vještacima 2004. godine.

Vještak nakon, procedure imenovanja definisane ovim zakonom, polaže zakletvu pred predsjednikom/com Vrhovnog suda ili sudijom kojeg on/ona odrede.

Tekst zakletve glasi „Zaklinjem sa da ću vještačiti savjasno i nepristrasno, po svom najboljem znanju i da ću tačno i potpuno iznositi svoje nalaze i mišljenja.”

Zakletva je za sve vještake osnovno polazište i obaveza.

Udruženje sudskih vještaka je osnovano u novembru 2000. godine.

Glavni zadaci Udruženja su unapređenje nauke i struke iz oblasti sudskih vještačenja u Crnoj Gori, kao i zaštita prava i obaveza članova Udruženja, odnosno sudskih vještaka u Crnoj Gori.

U Udruženje je pristupilo oko 200 članova. Članstvo je na period od jedne godine i ono se godišnje produžava. Svi članovi Udruženja su sudski vještaci sa velikim iskustvom koji posjeduju specijalističko znanje iz pojedine oblasti iz koje vještače. Od oko 200 članova Udruženja oko trideset su magistri i doktori nauka, kao i jedan akademik crnogorske akademije nauka i jedan akademik inženjerske akademije.

Udruženje sudskih vještaka izdaje naučno-stručni časopis pod nazivom "Expertus Forensis", koji izlazi najmanje jedan put godišnje. Udruženje je do sada organizovalo više naučno-stručnih skupova iz oblasti sudskih vještačenja, koji su imali međunarodni karakter. Isti su imali zapažen odjek kod stručne i naučne javnosti iz oblasti problematike sudskih vještačenja, kako kod nas u Crnoj Gori, tako i u zemljama u okruženju (Srbija, Bosna i Hercegovina, Slovenija, Hrvatska, Makedonija), a poseban značaj ovim skupovima su dali stručnjaci iz američke organizacije ABBA CEELI, kao i stručnjaci iz Ruskog Insituta za balistiku i sudsku medicinu iz Sant Petersburga.

Udruženje ima svoj etički kodeks koji se od strane članova udruženja poštuje.

Problem u radu sudskih vještaka pojavljuje se kada se od strane vještaka, koji nijesu članovi udruženja, u pojedinačnim slučajevima, po mišljenju stranaka ili suda, ne rade valjani nalazi i mišljenja ili se ne poštuje etički kodeks niti se, preme pojedinim navodima, ne radi po položenoj zakletvi, pa se na to Udruženju ukazuje obrazlaganom prijavom.

Takvih prijava Udruženju ima sve više. Do sada nije prijavljen nijedan slučaj nezadovoljstva stranaka, niti intervencija suda radom članova Udruženja.

Udruženje funkcioniše preko Izvršnog odbora i strukovnih sekcija, koje se brinu o kvalitetu rada svojih članova, njihovom usavršavanju i pravima. Praksa je da se Udruženje o prijavama koje se odnose na vještake koji nijesu članovi Udruženja, zbog nenadležnosti,

ne izjašnjava. Izuzetak je samo ako se od strane suda ili drugih institucija traži stručno mišljenje, što se radi u skladu sa Etičkim kodeksom, Statutom i Zakonom

O ovome smo razgovarali na Skupštini Udruženja održanoj u martu ove godine, kada je zaključeno da se rad vještaka koji nijesu članovi udruženje i njihovo usavršavanje ne prati na odgovarajući način od strane Udruženja.

Sudski vještaci i Udruženje rade po Zakonu o sudskim vještacima, Etičkom kodeksu sudskih vještaka, Statutu Udruženja sudskih vještaka i ostalim aktima donešenih u Udruženju.

Pomenute pojave i drugi problemi koje su uočili sudovi i Udruženje, u primjeni postojećeg zakona, su bili razlog da se započne izrada Zakona o izmjeni i dopuni zakona o sudskim vještacima Crne Gore u čemu je Udruženje aktivno učestvovalo i dalo značajan doprinos. Ovim zakonom će, po našem očekivanju, biti riješen značajan broj problema koje smo, zajedno sa sudovima, uočili primjenom postojećeg zakona na čijoj izradi smo i mi iz Udruženja učestvovali, pri njegovoj pripremi 2004. godine

Zakon će se uskoro pojaviti u fazi nacрта.

Na Skupštini je inicirano da se sagleda mogućnost formiranja Komore sudskih vještaka koja bi bila obavezna za sve vještake ili da se na drugi način sudski vještaci obavežu da se usavršavaju i rade po Zakonu, Etičkom kodeksu i drugim dokumentima koji njihov rad čini, stručnim, kvalitetnim i pouzdanim, kako bi bili od koristi sudovima koji imaju sve složenije zahtjeve.

U saradnji sudskih vještaka i sudova ima i određenih sitnih problema koji se mogu rješavavati i rješavaju u hodu, neki brzo, a za neke treba vremena.

Vjerujemo da će se dogovorom predstavnika sudova i Udruženja uočena problematika efikasnije rješavati.

U Podgorici, 15.7.2015. godine

Predsjednik Udruženja sudskih vještaka Crne Gore

mr Milojica Zindović, dipl. inž. maš. sr